

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ*
KLEBELSBERG KUNO-ÖSZTÖNDÍJ
2022

A kutató neve	
Dr. Tóth Anna Judit	
A kutatás témája	
A Wienbibliothek im Rathaus hungarika anyaga II. Kelet-magyarországi nyomdahelyek	
A kutatás helyszíne	
ország, város	Asztria, Bécs
intézmény(ek)	Wienbibliothek im Rathaus
A kutatás ideje	
2022. július 1-31.	
A kutatott gyűjtemények, az átnézett iratok, dokumentumok és a találatok rövid ismertetése (tételes találati jegyzék nélkül).	
A bécsi városháza könyvtára jelentős számú, magyarországi nyomdahelyekről származó, ill. magyar nyelvű kötetet is őriz. Ez a hungarika anyag szinte teljesen feltáratlan és a gyűjtemény alig mutat átfedést az osztrák nemzeti könyvtár szintén igen jelentős hungarika anyagával. Előző évi vizsgálódásaimat folytatva és lezárva, jelen kutatás során a kelet-magyarországi nyomdák anyagát (Besztercebánya, Brassó, Buda, Debrecen, Eger, Eperjes, Kassa, Kolozsvár, Lőcse, Marosvásárhely, Nagyszombat, Pest, Szeged, Temesvár) vizsgáltam, ezekből egy mintegy 610 tétel alkotta jegyzéket készítettem, és 255 kötetet autopsziával is vizsgáltam. Az anyag legnagyobb része 18. századi, valamivel kisebb számban találunk 19. századi köteteket is. Az autopsziával vizsgált anyagon belül 44 kötet származik Max von Porthem (1857—1937) gyűjteményéből. Kolozsváron nyomtatott gyászbeszéd. Tizenhárom példány a Podmaniczky-Degenfeld gyűjteményhez köthető (Kiskartali könyvtár duplikátumbélyegző, „Prónay Sándor toalmási kastályából” exlibris). Körülbelül 20-30 kötetnek nincs példánya az OSzK-ban sem, egy részük bibliográfiailag sincs leírva – ezek pontos száma a publikációra való feldolgozás során lesz tisztázható.	
A kutatás módszere	
Amennyire lehetséges, teljes listát készítettem a kelet-magyarországi nyomdahelyekről származó példányokról (1830-ig), és autopsziával tanulmányoztam annyi kötet, amennyinek a vizsgálatát a könyvtár működési szabályzata lehetővé tette – a válogatás	

* Jelen beszámoló további szerkesztés nélkül kerül közzétételre az ösztöndíj adományozójának honlapján.

során előnyben részesítettem azokat a köteteket, amelyeknek az OSzK-ban, ill. esetenként egész Magyarországon nincs példánya, az illusztrált köteteket, és azokat, amelyekben műfajuk miatt variánsok felbukkanására lehetett számítani. A tételes jegyzékben kiegészítettem az e-katalógus hiányait: pontosítottam a címeket, ill. a szerzők és kiadók neveit a példány címlapján található formában adtam meg. Megvizsgáltam a példányok teljességét, fizikai állapotát, feljegyeztem a példányokban található ex libriseket, pecsétet, possessor bejegyzéseket. Feltüntettem a terjedelmi adatokat, ha volt, a füzetbeosztást. Jeleztem a katalógus esetleges hibáit, elírásait. A kötésekre vonatkozó adatokat csak kivételes esetekben tüntettem fel, mivel a gyűjtemény többsége egyszerű, 19-20. századi papírkötésben maradt fenn. Címlapfotókat készítettem, és az autopsziával vizsgált példányok jelentős részéről teljes másolat is készült, különösen, ha az OSzK katalógusa nem jelzett példányt, ill. a kiadvány műfaja (pl. kalendárium) miatt várható variánsok felbukkanása. Ugyancsak lefotóztam az illusztrációkat.

A kutatási eredmények szélesebb közönséggel történő megismertetése (előadás(ok), publikáció(k) stb.)

A kutatás utómunkálatai még további időt igényelnek, mivel egyesíteni kell a korábbi, nyugat-magyarországinymdahelyekre vonatkozó vizsgálat eredményeivel tudományos publikáció, elsősorban a kutatás számára eddig is ismeretlen kiadványok bibliográfiai leírása ezután lesz lehetséges.

A kutatással kapcsolatos gyakorlati észrevételek (ide értve a leendő ösztöndíjasok számára hasznos tanácsokat)

A Wienbibliothek im Rathaus elektronikus keresője jelenlegi állapotában még teljes szövegű keresés esetén sem keres a megjelenési hely adatokban, noha azt az egyes tételekben pontosan feltüntetik. Ezért elkerülhetetlen volt az adott időszakra vonatkozóan a teljes katalógus átnézése. A Wienbibliothek speciális gyűjtőkörének megfelelően gazdag színháztörténeti anyagot őriznek.

Kelt: 2022. okt. 26.....

.....

kutató aláírása